

CRÒNICA

9 D'ABRIL

Vilafranca del Penedès.

Trobada de la Secció d'Història

La secretaria de l'IEP a Vilafranca va acollir una nova reunió convocada per la secció d'Història per tal de preparar les XVII Jornades d'Estudis Penedesencs, monogràfiques sobre el Penedès medieval: "De la Marca hispànica a les terres de marca, el Penedès".

10 D'ABRIL

Sant Salvador-Calafell.

120 Sortida Coneguem el Penedès

Proposta marinera per a una nova sortida per tal de visitar dues cases convertides en museu corresponent a dos grans artistes penedesencs: la casa del violoncel·lista Pau Casals i la del poeta i editor Carles Barral. La visita es va iniciar a la Casa-Museu Pau Casals de Sant Salvador, amb el seu plantejament audiovisual que amb les principals dades biogràfiques i unes notes musicals ens va tornar a acostar a la personalitat i l'obra d'aquest penedesenc universal.

Tot seguit vam poder visitar la Casa-Museu Carles Barral a l'avinguda de Sant Joan de Déu de Calafell. La característica caseta de pescadors (*Foto 1*) amb l'inconfusible mirador de fusta sobre el mar, recentment oberta al públic com a record personal i viu a qui fou reconegut poeta en llengua castellana i editor. Amb el comentari a càrrec de les responsables d'aquesta realització que honora la vila de Calafell tot fent memòria d'una de les figures senyeres de la cultura i la lluita política i intel·lectual de casa nostra durant la segona meitat del segle XX, aquesta visita va comptar amb la col·laboració de la Regidoria de Cultura de l'Ajuntament de Calafell. Això va permetre oferir també a tots els assistents un fulletó amb la reproducció d'un article de Martí Farré sobre el llegat de Carlos Barral, publicat al diari *Avui*, un text de Josep V. Saval, de la Universitat d'Edinburg sobre Carlos Barral i la qüestió del llenguatge, i un text de Xavier Moret sobre Barral en l'edició catalana; el fulletó es complementava amb dos poemes de Carlos Barral "Y tú amor mío..." i "Baño en cueros". (*Foto 2*).

(Foto 1)

(Foto 2)

16 D'ABRIL

Vilafranca del Penedès. Trobada de grups, centres d'estudis i recerca del Penedès

La creació de nous grups i centres d'estudi i de recerca al Penedès ha esdevingut en aquests darrers anys una constant prou remarkable que ha de permetre obrir camins a la col·laboració amb altres entitats amb molts anys de labor. Això ha portat l'IEP a plantejar-se la necessitat d'organitzar una trobada anual de tots aquests centres d'estudi i recerca per tal d'establir relacions de col·laboració i poder compartir treballs i iniciatives. La primera trobada es va realitzar al vilafranquí espai d'entitats de l'Escorxador i va aplegar representants del Grup de Recerca de Sant Pere de Riudebitlles, del Grup d'Estudis Rapitencs, del Centre d'Estudis Sadurninencs, del Centre d'Estudis Ribetans, dels Amics del Castell de Gelida, del Grup d'Estudis Sitgetans, del Grup d'Estudis i Recerques Històriques de Sant Quintí, d'Acthiva't de l'Arboç, de la revista *El Martinet* de Sant Martí Sarroca, i de la Delegació de l'Alt Penedès d'Òmnium Cultural.

La jornada es va iniciar a dos quarts de deu del matí amb unes paraules de presentació i benvinguda a càrrec de Pilar Tarrada, secretària de l'IEP, qui va disculpar el president de l'entitat, absent per obligacions laborals. Tot seguit es van presentar els responsables de cada centre, que van exposar breument la trajectòria de la seva entitat i les activitats que porten a terme. A dos quarts d'onze del matí Francesc Viso, de la Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana, va presentar la labor de l'entitat i la tasca que es porta a terme. A continuació va ser Carme Jiménez qui va comentar els principals aspectes de la labor que es desenvolupa a la Fundació Ramon Muntaner.

Després d'una pausa-cafè que va comptar amb el suport de l'empresa vilafran-

quina Cafès Novell, Pilar Tarrada va presentar la iniciativa de l'IEP per centrar les Jornades d'Estudis Penedesencs del 2005 com l'inici d'un cicle de conferències i una exposició itinerant sobre el Penedès a l'època medieval, un projecte ambiciós que voldria arribar amb activitats pròpies a totes les contrades penedesenques i que esperava comptar amb el suport dels centres i grups d'estudis locals. La jornada es va cloure al migdia amb la presentació per part de la Fundació Germanies del projecte per realitzar i difondre una ruta per arreu dels Països Catalans. Amb una copa de cava es va remarcar el compromís de coordinar iniciatives com les proposades i mantenir aquestes trobades en els anys vinents. (Foto 3).

(Foto 3)

17 D'ABRIL

Les Masies de Sant Miquel de Banyeres.
66 Excursió a peu pel Penedès

Després d'un dissabte fred i molt ventós, el diumenge es va llevar amb sol i ventet fresc de mestral, que a mesura que passaren les hores anà minvant de intensitat i temperatura. S'esperava que el vent girés a ponent i més calent, però aquest fet s'esdevingué més tard, quan ja finalitzava l'excursió. En aquesta sortida participaren unes vint-i-cinc persones que representaven una bona part del Penedès. A

l'inici estigué present el senyor Josep Guasch, de Sant Miquel, el qual ens va acompanyar fins al lloc de l'esmorzar. L'excursió es desenvolupà segons l'itinerari previst, amb profusió de bosquets, de barraques de pedra seca, extensos conreus de vinya i, també, de carxofes i d'enciams, que, segons diuen, són exportats en grans quantitats. A més de mig camí de tornada ens esperava el senyor Guasch. Aleshores, a petició d'en Salvador Vila, de la Bisbal, férem un xic de marrada fins a Saifores, on a la part de migdia del caseriu ha construït, personalment i per encàrrec, una nova barraca de pedra seca de planta quadrada que fa goig de contemplar. Després, realitzada la visita a les excavacions del Pujol i arribats a les Masies, en Guasch ens va obrir l'ermita de Sant Miquel, que feliçment conserven en molt bon estat.

(Foto 4)

23 D'ABRIL

Vilanova i la Geltrú. Vilafranca del Penedès.
Diada de Sant Jordi

A la rambla Principal vilanovina i a la de Sant Francesc vilafranquina vam tenir instal·lada la tradicional taula amb les publicacions de l'IEP i vam oferir als bons amics i col·leccionistes l'habitual estampa del sant, en aquest cas procedent de l'ermita de Muntanyans, en una imatge que hem d'agrair a l'extraordinària col·lecció sobre sant Jordi de l'Arxiu Arbocenc. (Foto 4).

30 D'ABRIL

Sant Sadurní d'Anoia.

Reunió del Grup d'Estudis Toponímics

El local de L'Índex, al sadurninenc carrer de Pompeu Fabra, va acollir la segona trobada de l'any dels membres i simpatitzants de la temàtica de la toponímia, una assistència semblant a la de l'anterior reunió, més aviat nombrosa, va remarcar l'interès pels aspectes a tractar, treballs que s'estan portant a terme, motius de debat i les diverses perspectives i canvis d'impressions que allí es van manifestar.

6 DE MAIG

Vilafranca del Penedès. Acte de lliurament
dels XVII Premis Literaris Penedesencs.
Nit de Sant Jordi 2005

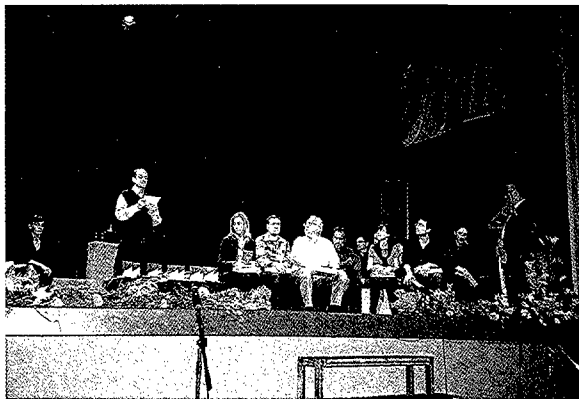
Organitzat per la Comissió Literària de l'IEP, al vilafranquí teatre municipal de cal Bolet, l'acte es va iniciar a dos quarts de vuit del vespre, amb l'assistència de l'alcalde de Vilafranca, el regidor de Cultura d'aquesta població i la regidora del Vendrell, així com una representació del Consell Comarcal de l'Alt Penedès. Van ser aquestes persones les que, juntament amb el president de l'IEP, van obrir

l'acte amb uns breus parlaments de caire institucional. (Foto 5).

(Foto 5)

Tot seguit es va iniciar l'espectacle i acte de lliurament dels XVII Premis Literaris Penedesencs i dels III Premis Especials per a Centres Docents, acte que va estar a càrrec dels actors de la nostra terra Clara Cols i Toni Regueiro. La lectura de fragments dels textos guardonats es va combinar amb el lliurament dels diversos premis, d'acord amb el veredict de cadascun dels jurats. (Foto 6).

(Foto 6)

El jurat de poesia, de teatre i del premi monogràfic era format per Anna Llovera, Valeri Laguna, Joan Duran i Miquel Cartró com a coordinador, mentre que el de narrativa i de guió radiofònic el constituïen Magda Bandera, Josep Alsina, Joan Bosquet i Joan Antoni Ventura com a coordinador, en ambdós casos amb

M. Pilar Tarrada com a secretària. El primer premi de poesia va correspondre a la composició *Perspectives en din A4*, de la barcelonina Maria Montalbà Boris Sellés, i el segon premi al treball *Ofèlia*, de la vilanovina Raquel Casas i Agustí.

En l'apartat de narració breu el primer premi va correspondre a *Temps de por*, de la barcelonina Montserrat Banegas i Vila, mentre que el segon premi va ser per a *Petjades de Llibertat*, de Miquel Bové i Pañach, de Santa Oliva. El premi especial monogràfic "Ciutadans amb nom i cognoms, immigració, convivència i solidaritat", dotat per l'Ajuntament de Vilafranca, va ser concedit a *El cargol daurat*, de Joan Constans i Aubert, de Barcelona, mentre que el jurat va considerar desert el segon premi, de forma que es va decidir passar-lo a un segon premi de teatre. En aquesta modalitat, dotada per l'Ajuntament del Vendrell, el primer premi va ser per a *Deixa passar el temps o esperar?*, de Jaume Benedito Tejera, de Sabadell, i el segon es va concedir a *L'ombra de Paganini*, d'Abraham Mohino Balet, de Barcelona. El jurat va considerar desert el premi de guió radiofònic dotat per l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú. (A tots ells els veiem en una foto de família amb alguns dels membres del jurat. (Foto 7).

(Foto 7)

Pel que fa als premis per a centres docents, que arribava a la seva tercera edició, van formar el jurat Anna Ruiz i Mestres, Miquel Cartró, Xavier Hernández i Ventosa, Pere Martí i Bertran, Josep Font, Teresa Costa-Gramunt, Joan Antoni Ventura i M. Pilar Tarrada com a secretària. El primer premi per a cicle mitjà d'Educació Primària va correspondre a *El llapis que no feia faltes*, de Xavier Monsalve Fuentes, de la vilafranquina escola Mas i Perera; i el segon premi per a *Els insectes*, d'Eliseu Alegre i Bolet, de l'escola El Castellot de la Múnia. El primer premi de cicle superior d'Ensenyament Primari va ser per al treball *Andersen m'ajuda*, de Júlia Díaz Amela, de l'escola El Castellot de la Múnia; i el segon premi va correspondre a *La caixa misteriosa*, de Maria Raventós Riba, de l'escola Llebeig de Vilobí del Penedès.

Pel que fa als guardons a Ensenyament Secundari, per primer cicle el primer premi va ser per a *La Yan i el regal màgic*, de Míriam Martínez, de l'IES Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès; i el segon per a *L'amistat*, d'Elisabeth Giner Garcia, de l'Escola Sant Elies de Vilafranca del Penedès. Pel que fa a segon cicle d'ESO, el primer premi va correspondre a *Ofegada*, de Laura Rodríguez Couso, de l'IES Manuel de Cabanyes de Vilanova i la Geltrú; i el segon premi per a *Apomarkos. L'ombra de l'assassí*, d'Enoc Martínez Padró, de l'IES Eugeni d'Ors de Vilafranca del Penedès. Finalment, en l'apartat corresponent a alumnes de batxillerat el primer premi es va concedir a *Marroc. Itaca*, d'Heura Posada i Pie, de l'IES Alt Penedès de Vilafranca del Penedès; i el segon premi per a *La noia de llautó*, d'Aida Roldan i Garcia, de l'IES Manuel de Cabanyes de Vilanova i la Geltrú. (A tots ells els veiem en una foto de família amb alguns dels membres del jurat. (Foto 8).

L'acte es va cloure amb la presentació de l'edició que aplega els treballs guanyadors i

(Foto 8)

seleccionats dels XVI Premis Literaris Penedescs - Nit de Sant Jordi 2004, que va estar a càrrec del director de l'Escola Municipal d'Art Arsenal, Sr. Albert Abella i Nosàs, els alumnes de la qual van ser els encarregats de realitzar les il·lustracions que acompanyaven els textos de l'esmentat volum. La vilafranquina Coral Laroc va cloure l'acte en oferir un concert de música gospel i espirituals, amb acompanyament de piano i de saxo. Finalment, l'espai posterior del teatre de cal Bolet va acollir un aperitiu-sopar fred, a peu dret, que va comptar amb el suport de Caves Freixenet.

12 DE MAIG

Vilafranca del Penedès. Conferència
"El ball de Serrallonga al Penedès"

Amb motiu dels 25 anys de la recuperació del Ball de Serrallonga en la Festa Major de Vilafranca, Joan Solé i Bordes, responsable de la recuperació completa del text del ball en la versió de Martí Figueras "El vell Saquetes", d'acord amb la còpia que es conserva al museu municipal de Sant Martí Sarroca, va comentar els seus aspectes principals, amb el complement de les intervencions de Raimon Casals, un dels directors teatrals que havia preparat la representació que es va presentar aquell matí dissabte. L'acte era organitzat pel Ball de Serrallonga de Vilafranca.

13 DE MAIG

Vilafranca del Penedès. Presentació del llibre "L'Ordal i la depressió penedesenca. 20 rutes de senderisme i btt"

L'auditori del Museu de Vilafranca va acollir l'acte de presentació d'un altre llibre d'excursionisme de l'activista cultural de les Roquetes Joan Carles Borrego Pérez, en aquest cas dedicat a l'Ordal i que ha publicat l'editorial Piolet. La presentació va anar a càrrec de Joan Solé i Bordes i el seu parlament el podeu trobar a l'apartat de llibres d'aquesta mateixa revista.

21 DE MAIG

Esparreguera. Jornada de Cultura i Recerca Local dels Territoris de Parla Catalana "Recercat"

Primera jornada d'aquestes característiques en la que serà una convocatòria anual, situada en el marc dels actes de la Capital de la Cultura Catalana, distinció que aquest any 2005 correspongué a la vila d'Esparreguera. Es tractava d'una fira de publicacions, exposicions, taules rodones i premis de reconeixement, estava ubicada a la plaça de l'Ajuntament i al carrer Cavallers, mentre que les exposicions i les activitats de la jornada es van celebrar a Can Pasqual, al carrer Cavallers, 26. L'IEP hi va ser present amb un estand en el qual es donava a conèixer l'entitat i les activitats que porta a terme. Els principals objectius de la jornada van ser els de fer explícita a la societat civil l'activitat dels centres, instituts d'estudis i altres entitats culturals; també el de fomentar la comunicació i el contacte entre els diferents centres dels territoris de parla catalana; i igualment reconèixer la important tasca que realitzen aquestes entitats en la recerca i la divulgació de la cultura local i comarcal. La jornada va ser organitzada per l'Institut Ramon Muntaner, Fundació Privada dels Centres

d'Estudis de Parla Catalana i la Coordinadora de Centres d'Estudi de Parla Catalana.

21 DE MAIG

Vilafranca del Penedès.

Trobada de la Secció d'Excursionisme

Damunt de la taula, a més de la programació prevista, la petició de la Junta de data 13 d'abril, en la qual se'ns demana una col·laboració en les properes Jornades de la Secció de Història, mitjançant una excursió a peu pel Penedès per la comarca del Garraf on hi hagi la presència de romànic o gòtic. Exposada la proposta als integrants de la reunió, es decideix convidar a fer una caminada des del castell de la Geltrú fins a Sota-ribes, amb un recorregut d'uns tretze quilòmetres i mig, que passaria pel Camí Vell de Ribes, can Mironet, Xoriguera, els Camils, Sota-Ribes, la Masieta, masia de Montgròs, can Martí, torre del Vguer, masia Samà, el Tacó i el Llimonet, gairebé tots aquests llocs també accessibles amb vehicle de turisme. En principi, s'havia dit d'organitzar-la per al mes d'abril del 2006, però s'ha pensat que més valdria fer-la durant els mesos de febrer o març, car per a l'abril ja es té programada l'excursió de Sant Pere de Riudebitlles.

27 DE MAIG

El Vendrell. Conferència-col·loqui

"Miscel·lània anecdotària del Baix Penedès"

Cicle de conferències-col·loqui

"Anecdolari Penedesenc" III

La sala del Centre Cívic L'Estació va acollir aquesta tercera conferència del cicle d'anecdolari en la qual l'escriptor Manuel Bo farull i Terrades va comentar aspectes diversos de la vida dels vilatans del Baix Penedès en altres temps, des de l'àngel de Tobies del campanar de la parroquial vendrellenca i la seva

significació bíblica fins a esdeveniments de les guerres del segle XIX i de singulars personatges de diverses viles i pobles de l'entorn.

28 DE MAIG

Vilafranca del Penedès.

Trobada de la Secció d'Història

A les 5 de la tarda, a la secretaria de l'IEP, una nova reunió va acabar de concretar el programa de les XVII Jornades d'Estudis Penedesencs, monogràfiques sobre el Penedès medieval.

29 DE MAIG

El Vendrell - L'Albornà. Cicle "Espais temàtics industrials" I - Baix Penedès

121 Sortida Coneguem el Penedès

S'iniciava un nou cicle de sortides pel Penedès, amb la intenció de conèixer espais temàtics industrials actualment significatius a les nostres contrades. La visita es va iniciar a l'empresa Ferve, situada a la vendrellenca carretera de Calafell per tal de conèixer aquesta factoria de temàtica automobilística, en concret de bateries de cotxe; la visita va permetre veure com eren aquests components i la seva evolució fins als moments actuals. Ferve és una empresa molt arrelada al Vendrell, amb projecció internacional i representants en diversos països.

Tot seguit l'expedició es va adreçar al polígon industrial de l'Albornà, per la Bisbal del Penedès, on es va poder visitar l'espai temàtic dedicat a les eines de construcció de l'empresa Germans Boada; allí és possible veure l'evolució des de les barraques de pedra seca fins a les eines de construcció utilitzades en l'actualitat, amb referències des del punt de vista tècnic i també l'ecològic. (Foto 9).

(Foto 9)

10 DE JUNY

El Vendrell. Presentació de la revista "Del Penedès" núm. 10

Tot i que l'acte havia estat programat per a ser realitzat a la nova seu de la Biblioteca Pública Terra Baixa del Vendrell, al carrer Major, i tenir així un motiu per a conèixer i visitar aquesta nova realització cultural, el fet que no s'inaugurés finalment fins al dia 18 d'aquest mateix mes de juny va impossibilitar la utilització d'aquest espai, de forma i manera que la trobada es va realitzar a l'espai del Centre Cívic de l'Estació i va comptar amb l'assistència de gairebé tots els membres de la Comissió Literària de l'IEP, responsable de bona part del contingut d'aquest número de la revista, corresponent a la tardor-hivern 2004-05 i dedicat preferentment a aplegar les aportacions a la II Matinal d'Escriptors, celebrat a Sitges el 5 juny del 2004, matinal que es va dedicar al tema dels mitjans de comunicació i literatura de consum. Es va encarregar de la presentació Teresa Costa-Gramunt, escriptora i membre de la Comissió Literària, qui va resseguir els principals aspectes de la publicació.

11 DE JUNY

Castell d'Olèrdola

Presentació del llibre i l'exposició

"El castell termenat d'Olèrdola"

Secció d'Història

La seu del Museu d'Arqueologia, al castell d'Olèrdola, va acollir l'exposició sobre el castell termenat d'Olèrdola, complementada amb l'edició d'un magnífic volum d'estudi sobre la mateixa temàtica històrica medieval, obra de la historiadora Carolina Batet i Company. La presentació de la mostra va estar a càrrec de l'historiador medievalista Miquel Barceló i Perelló i va comptar amb la presència de l'arqueòloga i coordinadora de l'exposició i del llibre, Núria Molist i Capella, del Museu d'Arqueologia de Catalunya; de la seva autora, Carolina Batet; així com de Josep Tort i Miralles, alcalde d'Olèrdola, i de Joan Solé i Bordes, president de l'Institut d'Estudis Penedesencs, una de les entitats organitzadores d'aquesta mostra itinerant. Aquesta mostra, que ha restat exposada tot l'estiu fins a les darreries de setembre, és la base de les Jornades d'Estudis Penedesencs, enguany dedicades als estudis d'història medieval i que presenten igualment aquesta exposició i el llibre que la complementa, el proper setembre al Fòrum Berger-Balaguer de Vilafranca. *(Foto 10. Imatge cedida per 7dies.net).*

(Foto 10)

12 DE JUNY

Vilanova i la Geltrú. Cicle "Espais temàtics industrials" II - Garraf.

122 Sortida Coneguem el Penedès

La segona visita del cicle dedicat als espais temàtics industrials ens va portar al vilanoví Museu del Ferrocarril amb motiu de l'exposició de la mostra commemorativa del 150 aniversari de l'arribada del ferrocarril a Molins de Rei, mostra que el Centre d'Estudis del Baix Llobregat ha elaborat amb caire itinerant i amb el títol de "Fent via". Tot aprofitant l'avinentsa es va tornar a visitar el Museu del Ferrocarril per tal de conèixer les darreres adquisicions que s'hi presenten. El Museu del Ferrocarril s'ubica a les instal·lacions originals del Dipòsit de Locomotores de Vapor de Vilanova. La col·lecció conté valuosos vehicles ferroviaris. El Museu ofereix també altres elements representatius del món del ferrocarril, objectes que foren utilitzats pel personal ferroviari en el passat, i l'audiovisual "Puja al tren de la història".

18 DE JUNY

Sant Pere Molanta.

Reunió del Grup d'Estudis Toponímics

El dia 18 de juny passat se celebrà la reunió trimestral d'aquest grup. L'acte tingué lloc a la mil·lenària població de Sant Pere Molanta, al Casal Molantenc. L'edifici traspua molts anys d'història, les seves parets estan plenes de diplomes i les seves vitrines vessen de trofeus que posen de manifest una benemèrita i eficaç activitat en pro de la cultura i del país. Per molts anys!

Com és costum, es van tocar una munió de qüestions, des de les roderes –que encara es conserven– deixades pels carros de l'antigor fins a les runes d'ancestrals molins. Es va debatre el tema de les Cabòries, topònim no

plaent a algunes persones per consideracions subjectives, i es comentà el llarg procés entaulat fins que les autoritats competents li atorguessin la denominació que ha prevalgut.

L'amic Pere Sadurní, resident a Sant Pere Molanta, exercí d'ambaixador i lloà el clima i els aires salutífers de la seva vila. Entre

els assistents a la trobada es comptaven socis de Sant Pere –no de l'apòstol, sinó del poble–, de la Granada, d'Albinyana, de Sitges, de Calafell, de Vilanova i la Geltrú, de la Prua... La reunió va transcórrer –no cal dir-ho– amb la placidesa que caracteritza els components del grup.

